

De Omgevingswet moet een verplichte watertoets - of zelfs klimaattoets - voor omgevingsvisies krijgen én adviesrecht voor de GGD over gezondheid in de leefomgeving. Ook dient de wet duurzaamheid en energietransitie actiever te stimuleren.

ONDERZOEK BINNENLANDS BESTUUR OVER ZORGPUNTEN OMGEVINGSWET

MAAK EEN WATERTOETS VERPLICHT

BINNENLANDS BESTUUR - WEEK 10 | 2017

Dat stellen publieke professionals die zich voorbereiden op de Omgevingswet in een enquête van Binnenlands Bestuur. Circa driehonderd ambtenaren en bestuurders van vooral gemeenten, omgevingsdiensten en veiligheidsdiensten vulden in februari een vragenlijst in over de laatste zorgpunten rond de Omgevingswet. Met de stelling dat de watertoets verplicht moet worden voor omgevingsvisies, is 62 procent het eens. Nu is in de Omgevingswet de watertoets alleen verplicht voor omgevingsplannen en verordeningen. Dezelfde stemverhouding komt naar voren bij de stelling dat de watertoets moet worden verbreed tot klimaattoets, om ook te toetsen wat het effect van plannen is op bijvoorbeeld hittestress en biodiversiteit. Een suggestie hiervoor kwam in het laatste Tweede Kamerdebat van D66-lid Stientje van Veldhoven, maar kreeg geen bijval.

Namens de Unie van Waterschappen reageert voorzitter Hans Oosters verheugd op de steun voor wat wel 'het best belobbyde onderwerp van de Omgevingswet' is genoemd. 'Wij merken zelf ook dat ons standpunt over de watertoets op veel instemming kan rekenen. Dat gaat niet alleen over uitbreiding van de watertoets, maar ook over de doorslaggevendheid van ons advies in ruimtelijke besluiten en visies. Het is belangrijk dat de afwegingen daarover een openbaar karakter krijgen. Dat het voor iedereen helder is hoe beslissingen gewogen zijn tegen ontwikkelingen in de toekomst. Beide is nu niet het

Waterschappen blij met steun voor 'best belobbyde onderwerp'

geval, terwijl de noodzaak voor iedereen duidelijk is als de straten weer eens blank staan na hevige regenval: is er bij de bouw van een wijk of ziekenhuis voldoende rekening mee gehouden dat het klimaat verder doorverandert?'

ONVOLDOENDE OVERGENOMEN

Ondanks de lobby van de waterschappen en de aandacht voor de watertoets in de Tweede Kamer blijft minister Schultz van Haegen (Infrastructuur en Milieu) tegen een verplichte toets voor omgevingsvisies en tegen doorslaggevendheid. Oosters: 'De minister meent dat sturen op vertrouwen de garantie geeft dat overheden ons om advies vragen. Wij weten echter uit de Staat van ons Water dat in 25 procent van de gevallen het watertoetsadvies niet of onvoldoende wordt overgenomen. Dat gaat dus over een kwart van de bijna 7400 adviezen

over bijvoorbeeld bestemmingsplannen en inpassingsplannen.'

De Unie van Waterschappen vraagt in de Eerste Kamer opnieuw aandacht voor de watertoets. Daarna gaat het hele pakket aan wet- en regelgeving voor advies naar de Raad van State. Als een verplichte en doorslaggevende watertoets met openbare verantwoording toch niet in de Omgevingswet wordt opgenomen, gaan de waterschappen in gesprek met gemeenten (VNG) om afspraken te maken over de gezamenlijke verantwoordelijkheid, zegt Oosters. Een eventuele klimaattoets heeft voor hem geen prioriteit. Veel klimaat-elementen zitten al in de watertoets en in september komt de deltacommissaris met een Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie, met daarin een klimaatcheck.

In de enquête van Binnenlands Bestuur is ook ruime steun voor adviesrecht voor de GGD op omgevingsplannen. Met de stelling dat de GGD adviesrecht moet krijgen, om tijdig te kunnen adviseren over gezondheidsaspecten in de leefomgeving, is 69 procent het eens. 'Met die uitkomst is duidelijk dat het inzicht groeit dat je gezondheidsrisico's en gezondheidskansen sterker bij de inrichting van de ruimte moet betrekken', zegt Hugo Backx, directeur GGD GHOR Nederland. 'Met een adviesrecht alleen ben je er nog niet. Het komt erop aan dat gezondheidsaspecten vroegtijdig worden betrokken bij ruimtelannen en dat burgemeester en wethouders zich daar hard voor maken.'

Lees meer vanaf pag. 12: Werk aan de winkel

Zijn gemeenten medio 2019 klaar voor het Digitale Stelsel Omgevingswet? Omgevingswetprofessionals van gemeenten en omgevingsdiensten hebben daar sterke twijfel over. Het kennisniveau over de Omgevingswet verschilt sterk per organisatie en de cultuurverandering vraagt meer tijd. *Binnenlands Bestuur* peilde onder lezers de laatste zorgpunten over de Omgevingswet.

ONDERZOEK NAAR VOORBEREIDINGEN OMGEVINGSWET

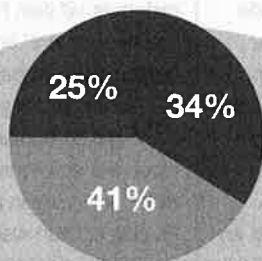
NOG VEEL HUISWERK

ORGANISATORISCHE ZORGEN

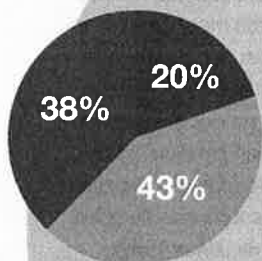
Is de digitalisering in uw organisatie medio 2019 gereed voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet?

Is uw organisatie medio 2019 qua organisatiestructuur klaar voor de Omgevingswet?

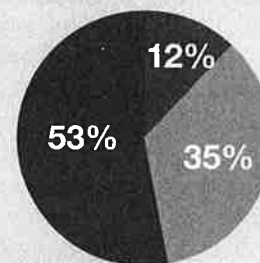
Is uw organisatie qua cultuur medio 2019 klaar voor de Omgevingswet?

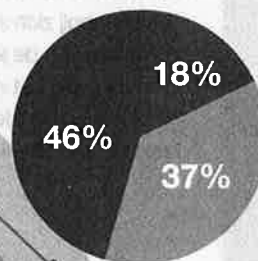
Respondenten hebben nog weinig vertrouwen in de digitalisering, zijn matig positief over de organisatiestructuur, maar hebben zorgen over de werkcultuur

INHOUDELIJKE ZORGEN

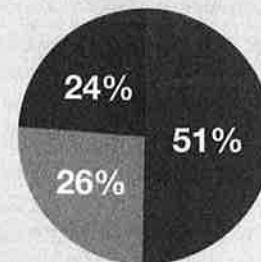
Het is nog onduidelijk hoe bestuurders en initiatiefnemers invulling geven moeten aan de zorgplichtbepaling

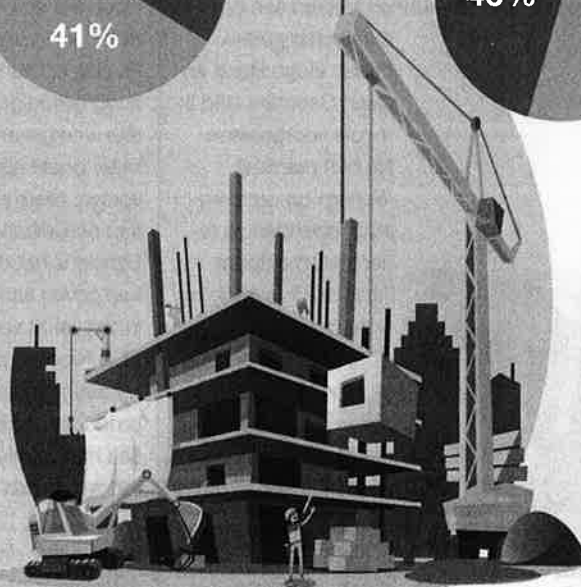
De Omgevingswet beoogt de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren, maar waarborgt dat onvoldoende

De Omgevingswet beperkt de rol van de gemeenteraad

Onduidelijkheid over de zorgplichtbepaling is aanzienlijk. Er is flinke twijfel over het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Er is weinig zorg over de rol van de raad

Ze zijn er in meerderheid niet gerust op dat de digitalisering, de structuur- en de cultuurverandering die nodig zijn voor de Omgevingswet medio 2019 gereed zijn. Driehonderd publieke professionals die zich bezighouden met de komst van de Omgevingswet (hoofdzakelijk uit gemeenten en omgevingsdiensten) vulden in februari een vragenlijst in van *Binnenlands Bestuur*. Daarin werd gevraagd hoe zij de voortgang inschatten in hun organisatie rondom de Omgevingswet. Zo moeten gemeenten en provincies bij de inwerkingtreding kunnen werken met de nieuwe juridische instrumenten die de wet introduceert, zoals het omgevingsplan en de omgevingsvisie.

Spannend is vooral of hun systemen klaar zijn voor het nieuwe Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO), een ict-hoogstandje waarbij vergeleken de invoering van het Omgevingsloket Online bij de vorige stelselwijziging (de Wabo in 2010) een peulenschil was. Bijna de helft denkt dat de digitalisering in hun organisatie niet op tijd klaar is voor het DSO. Tel daarbij de 34 procent "enigszins bezorgden" en het beeld tekent zich af dat vier op de vijf professionals uit de peiling niet gerust is op het tempo van de digitalisering.

KENNISNIVEAU

Volgens Kristel Lammers, programmamanager voor de invoering van de Omgevingswet bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, is het nog te vroeg om te beoordelen hoe het ervoor staat met de digitalisering bij gemeenten. Volgens haar is er bij de beleidsmakers in het ruimtelijke domein – de voornaamste doelgroep van de enquête – nog weinig bekend over het DSO en over hoe dat wordt opgepakt. 'Vanaf april gaan we met het programma *Aan de slag met de Omgevingswet* in demonstraties laten zien hoe het DSO gaat werken. Vervolgens gaan we met de input van gebruikers de werkwijzen verder verbeteren. Eind dit jaar hebben we aardig zicht op hoe ver we zijn met de digitalisering en of het gaat lukken voor juli 2019.'

Naast de ict-processen zien de invullers van de vragenlijst nog uitdagingen voor de

eigen organisatie. Gevraagd naar het kennisniveau over de Omgevingswet, geeft bijna de helft van de respondenten een onvoldoende (rapportcijfer 5 of lager). Daar staat tegenover dat de andere helft al heel tevreden is over het kennisniveau: voor 44 procent is het cijfer 6 of 7 van toepassing en dan is er nog een handvol topers die meent dat de kennis in huis nu al uitmuntend is. Gemiddeld komt het kennisniveau uit op de kleinst denkbare voldoende: een 5,56. Wat een half punt hoger is dan vorig jaar, toen Binnenlands Bestuur in een enquête dezelfde vraag stelde. In deze fase van de voorbereiding op de Omgevingswet is het geen reden tot zorg, vindt Lammers. 'Dat het kennisniveau richting een zes gaat, is niet verrassend. De bewustwording komt nu op gang, ik merk dat er honger naar kennis is. Nu de uitvoeringswetten bekend zijn, kunnen we kennis gaan verbreden en verdiepen.' Makkelijker gezegd dan gedaan, reageert Robert Forkink, strategisch adviseur bij Antea Group en vorig jaar betrokken bij het Omgevingswet-onderzoek van Binnenlands Bestuur. 'Ik zie dat net als bij het wetgevingstraject van de Wabo het tot zich nemen van kennis niet vanzelf gaat. Het is veel informatie met een reikwijdte die de vakdisciplines overstijgt. De rijksoverheid heeft een belangrijke rol om het kennisniveau bij gemeenten op peil te brengen. Net voldoende is nog onvoldoende om van de Omgevingswet een succes te maken.'

ORGANISATIEVERANDERING

Dat succes vraagt trouwens om meer dan het juiste kennisniveau. Zo stelt 80 procent van de ondervraagden in de enquête dat een organisatieverandering nodig is om de Omgevingswet goed te kunnen uitvoeren. Het merendeel heeft het dan over zowel de structuur van de organisatie als over de cultuur van werken. Over de structuurverandering hebben de ondervraagden wel beduidend minder zorgen: een derde verwacht dat hun organisatiestructuur over twee jaar klaar is om te gaan werken met de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet. Een kwart vraagt zich dat ernstig af en de grote midden-groep (41 procent) maakt zich er een beetje zorgen over. Die zou je gematigd optimistisch kunnen noemen, als je het glas halfvol bekijkt.

Het beeld kleurt negatiever als wordt gevraagd naar cultuur. De Omgevingswet vraagt met integrale besluitvorming en uitnodigingsplanologie om een andere werkcultuur. Zowel binnen de muren van het gemeentehuis of de omgevingsdienst, als met de samenleving daarbuiten. Op de vraag of hun organisatie daar klaar voor is in 2019, zegt slechts een op de vijf ja. De

OMGEVINGS-VISIE MOTOR VOOR PROVINCIES

De enquête is vooral ingevuld door professionals bij gemeenten. Maar ook provincies zijn bezig met de voorbereiding op de Omgevingswet. Voor veel provincies is de provinciale omgevingsvisie op dit moment de belangrijkste motor van het implementatietraject, meldt het Interprovinciaal Overleg (IPO). Ook zijn er pilots en botsproeven om praktijk en wet aan elkaar te toetsen. 'De veranderopgave sluit voor nagenoeg alle provincies aan bij organisatiebrede verandertrajecten. De provincies zijn op tijd klaar voor de Omgevingswet', aldus het IPO.

VERANTWOORDING:

Binnenlands Bestuur stuurde in februari een vragenlijst uit onder 10.000 lezers van het vakgebied ruimte en milieu met als onderwerp 'De laatste zorgpunten van de Omgevingswet'. De enquête stond twee weken open. 301 personen vulden de vragenlijst (volledig) in. Van de invullers is ruim 80 procent als ambtenaar werkzaam bij gemeente, omgevingsdienst of veiligheidsregio, circa 10 procent is gemeentebestuurder/raadslid en de rest werkt bij provincie, private sector of waterschap. Invullers zijn afkomstig uit zowel kleine, middelgrote als grote gemeenten, waarbij 100.000-plusgemeenten zijn oververtegenwoordigd (39 procent).

andere invullers hebben daar enigszins (43 procent), aanzienlijk (28 procent) of grote zorgen over (10 procent). Ze zien vooral de gebrekkige samenwerking tussen de verschillende beleidsafdelingen of tussen overheden als een lastige hindernis. “Veel collega’s hebben toch wel moeite om buiten hun eigen domein te kijken” vat de toon van veel reacties aardig samen. Dat is niet eenvoudig, stellen anderen: “Bestemmingsplanmakers en behandelaars van vergunningaanvragen leven in twee, haast strikt gescheiden werelden, waarbij nauwelijks sprake is van samenwerking, laat staan wederzijds respect.” Een andere respondent constateert dat een

ingezette organisatieverandering, ook vanwege de nieuwe Omgevingswet, geen voordelen of duidelijkheid heeft opgeleverd.

Een positief geluid over cultuurverandering klinkt uit kleine gemeenten, “waar de lijntjes ultrakort zijn. We weten elkaar nu ook al goed te vinden.” En dan zijn er de pragmatici. “In de regel wordt te veel verwacht van organisatieveranderingen of culturomslagen. Laat de professionals gewoon hun werk doen.”

HALFVOL GLAS

Kristel Lammers van de VNG heeft de blik gericht op het halfvolle glas. Ze is blij met het relatieve optimisme over de organisatiestructuur. “Veel gemeenten beschouwen de Omgevingswet als een organiseervraagstuk, dat los staat van de structuur. Het gaat niet om weer een reorganisatie, maar om het elkaar kunnen vin-

‘HUISWERK: GA OEFENEN’

De in de enquête gesignaleerde zorgen over integraal werken zijn terecht, reageert Ineke van der Hee, directeur van het implementatieprogramma Aan de slag met de Omgevingswet. Dat wordt moeilijk, voor iedereen, stelt zij. Het programma ondersteunt dat daarom met onder andere pilots voor omgevingsvisies. ‘Integraal werken leren we niet uit een boekje, dat moeten we gaan doen. Het huiswerk voor elke organisatie in Nederland is nu: Ga oefenen.’ In de ‘honger naar kennis’ probeert het programma te voorzien door de deze week uitgebrachte basisgids met informatie over de Omgevingswet.

den. Daarbij zie je dat gemeenten door de veranderingen in het sociale domein steeds beter vorm geven aan het werken in interactie met anderen, binnen en buiten het gemeentehuis.’

Belangrijkst is volgens Lammers dat gemeenten in 2019 in elk geval klaar zijn voor vergunningaanvragen-nieuwe-stijl en aangesloten zijn op het digitale stelsel. Voor zowel de omgevingsvisie als het omgevingsplan worden overgangstermijnen afgesproken. Voor de cultuurverandering hebben gemeenten nog even tijd. ‘Op 1 juli 2019 treedt het juridisch kader in werking, maar voor de werkcultuur in de geest van de wet, werken we toe naar 2024.’

Desondanks noemt Lammers het integrale werken wel een punt van aandacht, dat in het invoeringsprogramma daarom ruim aandacht krijgt. De enquête laat zien dat daar nog wel behoefte aan is. Respondenten is gevraagd om aan te geven hoe hun organisatie nu scoort op integraal werken. Het rapportcijfer 5 wordt het vaakst gegeven. In totaal geeft 40 procent een onvoldoende (5 of lager). Daar staat tegenover dat 46 procent nu al een 6 of 7 geeft en dat 15 procent de eigen organisatie een 8 of hoger geeft. Het gemiddelde komt daarmee op een zesje.

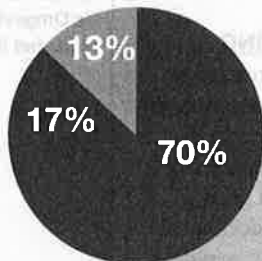
Adviseur Forkink ziet in de praktijk deze verschillen tussen gemeenten terug. Hij kent goede voorbeelden, zoals Zoetermeer, waar afdelingen samen aan de slag gaan met de Omgevingswet, maar stelt dat het lastig blijft om integraal werken concreet handen en voeten te geven, omdat de leefomgeving zo veelomvattend is.

‘Neem het thema bereikbaarheid. Dat gaat over openbaar vervoer, snelwegen, provinciale wegen, fietspaden, parkeren, stationsgebieden. Maar het heeft ook een relatie met luchtverontreiniging, geluidsoverlast, fysieke veiligheid en het heeft gevolgen voor beschikbaarheid en kwaliteit van de ruimte. Met leefomgeving hebben veel afdelingen en teams te maken.’ ●

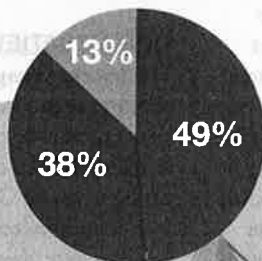
BINNENLANDS BESTUUR – WEEK 10 | 2017

STELLINGEN

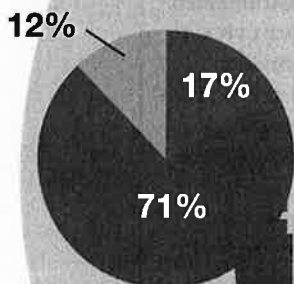
De Omgevingswet moet duurzaamheid en energietransitie actiever stimuleren

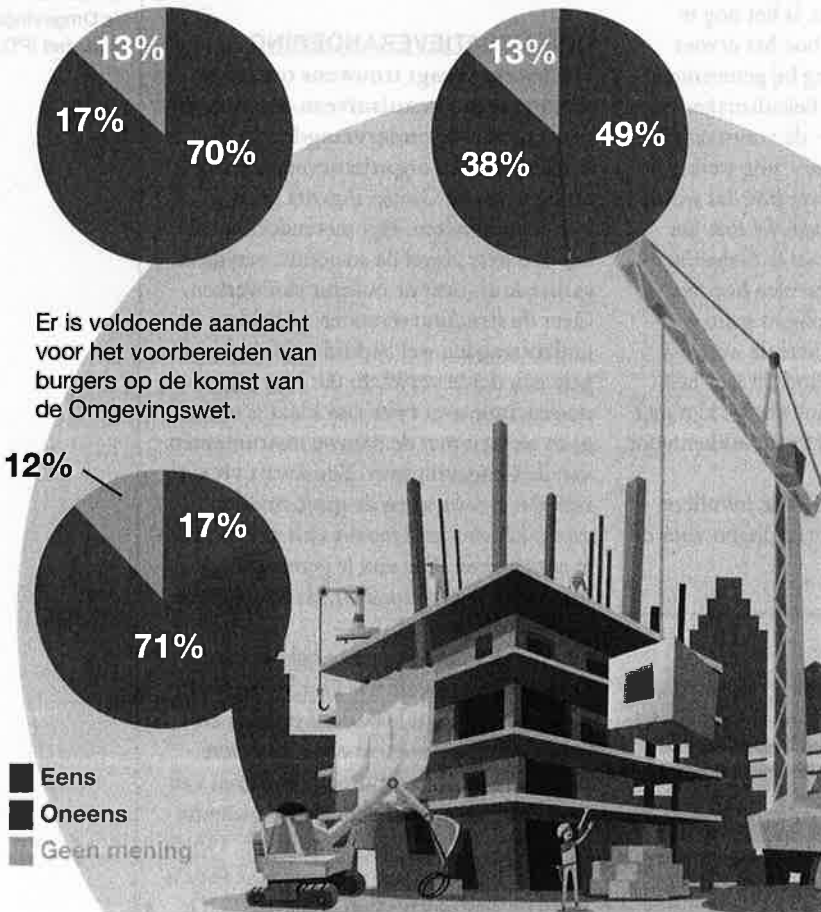
Participatie van burgers moet niet als verplichting worden opgenomen in de wet

Er is voldoende aandacht voor het voorbereiden van burgers op de komst van de Omgevingswet.

■ Eens
■ Oneens
■ Geen mening

ESSAY

VEEL TE STILLE REVOLUTIE

De invoering van de Omgevingswet zal de omgang met onze leefomgeving fundamenteel veranderen. Toch is er nauwelijks debat over en dreigt een louter technocratische operatie. Wie maakt er werk van participatie? Hoeveel afwegingsruimte willen we eigenlijk? Hoogste tijd voor maatschappelijk en politiek debat, vinden Harmen de Haas, Paul den Otter en Co Verdaas.

Een incident in een verpleeghuis of in de jeugdzorg haalt vaak het nieuws. Logisch, want het raakt aan mensen die ook onze broer, zus, vader of moeder zouden kunnen zijn. Zo'n incident roept de vraag op wat we van de overheid mogen verwachten. Een sluitend en voor iedereen bevredigend antwoord is er niet. Wel is er in elk geval volop debat, zowel politiek als maatschappelijk. Het debat laat zien dat de relatie tussen overheid en samenleving ingrijpend verandert. Maatwerk is het credo en is het ondenkbaar dat eenieder met een identieke klacht dezelfde indicatie krijgt. Een dergelijke grote omslag is ook aanstaande als het gaat om de inrichting en kwaliteit van onze leefomgeving. Precies 26 wetten en onderdelen van nog eens 15 andere wetten komen samen in één nieuwe Omgevingswet. Deze grootste stelselherzie-

ning aller tijden krijgt in de reguliere media nauwelijks aandacht. Het is wellicht te abstract en minder aalbaar dan het voorbeeld van de hulpbehoevende die zorg nodig heeft. En toch zal ook de Omgevingswet ons leven ingrijpend kunnen gaan veranderen. Het betreft hier een fundamentele herijking van de wijze waarop we omgaan met onze directe leefomgeving. Deze zoektocht verdient meer maatschappelijk debat. Er dient zich een aantal dilemma's aan, die we zullen moeten leren hanteren als de Omgevingswet in 2019 ingaat. We lichten drie dilemma's toe die zijn ingekleurd met praktijkverhalen uit de gemeente Leeuwarden, één van de gemeenten die volop bezig is met de implementatie van de Omgevingswet door in de praktijk te experimenteren.

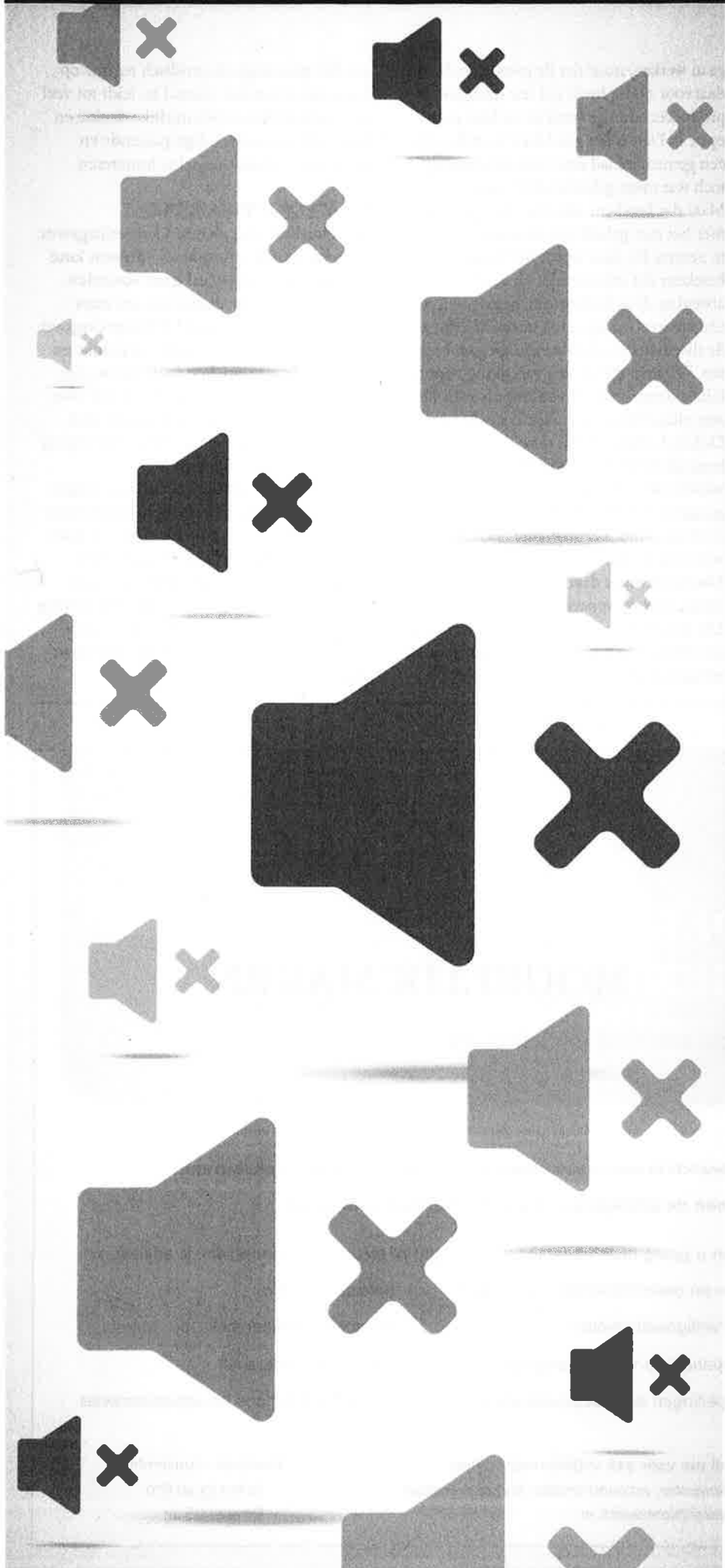
1. RECHTSZEKERHEID VERSUS FLEXIBILITEIT

Dit is het meest klassieke dilemma in de ruimtelijke ordening. Wie een woning koopt wil weten waar hij of zij aan toe is. Wat mogen mijn (over-)buren wel, wat mogen ze niet? Door dit vast te leggen in bestemmingsplannen bieden we mensen houvast (lees: rechtszekerheid). Het concept is aansprekend in zijn eenvoud. Op lokaal niveau leggen we bindend vast wat ergens wel of niet als functie en gebruik is toegestaan. Maar de samenleving is de afgelopen decennia steeds dynamischer geworden. Denk aan de discussie of er wel of niet een wijntje in een boekhandel mag worden geschonken. Maar ook aan ontwikkelingen zoals de groei van de bevolking of nieuwe woonzorgconcepten. Kortom, rechtszekerheid is per definitie beperkt. Een samenleving die geen flexibiliteit weet te organiseren komt tot stilstand en implodeert. Daarom zijn gemeenten gewoon heel veel

kleine zogeheten postzegelplannetjes gaan maken om de dynamiek te adresseren die bij een moderne samenleving hoort. Het gevolg was veel procedures, veel onderzoek en de rechtszekerheid bleek relatief. De Omgevingswet voorziet straks in één omgevingsplan voor het gehele grondgebied van een gemeente in plaats van een groot aantal bestemmingsplannen. In dat ene omgevingsplan zal worden bepaald hoe met dit dilemma wordt omgegaan. In Leeuwarden blijkt het krijgen van gevoel bij de omgeving – in ruimtelijk én politiek-bestuurlijk opzicht – van essentieel belang. We moeten af van de overheidsreflex om alles dicht te regelen. Gezond verstand gebruiken bij de beoordeling van initiatieven en vroegtijdig in gesprek gaan met initiatiefnemers en betrokkenen. Ook initiatieven die naadloos passen binnen de regelgeving, kunnen aanleiding geven voor een bredere en andere benadering. Zo is Leeuwarden ook aanjager geweest van de zogenoemde Friese Aanpak. Provincie, Wetterskip en een groot aantal Friese gemeenten trekken gezamenlijk op in de voorbereiding op een "eigen" Omgevingsvisie. Maatschappelijke partners en burgers hebben in deze fase niet met twintig verschillende overheden te maken, maar met één. Integraliteit, nieuwe thema's en betrokkenheid van veel (en soms nieuwe) stakeholders, mag niet leiden tot extra regeldruk of – nog erger – tot tegenstrijdigheden.

2. HOEDER VERSUS PARTNER

Het tweede dilemma raakt aan de verschillende rollen die een overheid kan hebben. Zo kan de overheid zelf ontwikkelen, ruimte bieden aan anderen om te ontwikkelen, een toezichthoudende of normerende taak vervullen of een ondersteunende rol spelen. Het spreekt voor

zich dat die rollen kunnen conflicteren en dat het ook voor maatschappelijke partners en ondernemers niet altijd helder is met welke overheid ze te maken hebben. De overheid zal – ook onder de Omgevingswet – altijd verschillende rollen blijven spelen. Wel zien we de laatste jaren een accentverschuiving. Jarenlang heeft de overheid vooral normen gesteld waaraan we ons in het omgevingsdomein moeten houden. Zoals voor geluid, luchtkwaliteit, veiligheid, bodem en water. Dat heeft veel duidelijkheid en rust gebracht.

De keerzijde is echter dat deze normen soms ook in de weg zitten. Zo komen maatschappelijk gewenste initiatieven vaak moeilijk van de grond. Goedbedoelde normen hebben menige transformatie naar wonen vertraagd of soms zelfs onmogelijk gemaakt, een halve decibel te veel geluid is in het rekenmodel immers genoeg om van een wenselijk initiatief een dode letter te maken. Meer en meer is het accent in het debat en beleid daarom verschoven naar de uitnodigende, de faciliterende of de ruimte biedende overheid. Wat wél kon, diende meer centraal komen te staan. Het was het antwoord op de maatschappelijke behoefte om zelf weer afwegingen te kunnen maken. In Leeuwarden wordt onderschreven dat een rolverschuiving een cultuurverandering in de gemeentelijke organisatie vergt. Dat betekent een forse managementopgave voor de gemeentelijke dienst en voor raad en collegeleden ook een gezamenlijke transformatieslag. Hoewel het invoeringsmoment nog ver weg is, moet Leeuwarden nu al stevig aan de slag met oefenen en leren. Met diverse pilots, zoals de Friese aanpak, loopt Leeuwarden vooruit op de invoering van de wet in 2019.

3 **MAATWERK VERSUS HELDERE NORMSTELLING**

Via het dilemma van de verschillende overheidsrollen komen we als vanzelf bij het derde dilemma uit. Het leveren van tijd- en locatiegebonden maatwerk gaat uiteraard ten koste van een heldere en eenduidige normstelling. Een voorbeeld: stel dat een ondernemer CO₂-neutraal wil ▶

**We moeten
af van de
overheidsreflex
om alles dicht
te regelen**

HARMEN DE HAAS,
DIRECTEUR STADS-
ONTWIKKELING
LEEWARDEN

PAUL DEN OTTER,
ADVISEUR BIJ OVER
MORGEN

CO VERDAAS,
ADVISEUR BIJ OVER
MORGEN

gaan werken, maar dat de installatie die hij daarvoor nodig heeft net iets meer lawaai produceert dan gewenst en isolatie geen optie is. Dan is het goed voor te stellen dat een gemeenteraad deze ene ondernemer toch wat meer geluidsruijnt gunt. Maar dat betekent niet dat elke ondernemer het met geluid iets minder nauw hoeft te nemen. En daar wordt het lastig, want dat betekent dat argumenten en een bredere afweging de geluidsruijnt bepalen en niet een centraal vastgestelde norm. U kunt zich de discussies voorstellen die dit gaat opleveren. Wij zien dat als een verrijking voor de lokale democratie en een impuls voor het met elkaar bespreken waar het echt om gaat. Ook in Leeuwarden is deze discussie onlangs gevoerd. Bijvoorbeeld rond een casus waarbij de verbouw van een woonhuis tot garage in een karakteristieke woonbuurt centraal stond. Een initiatief leidend tot veel zorg bij omwonenden en raadsleden. Maatwerk blijkt daarbij van belang, goed en tijdig overleg eveneens. Dat zijn trefwoorden die onlosmakelijk met de Omgevingswet verbonden zijn. Je moet terughoudend zijn met een aanscherping

van het planologisch-juridisch regime op basis van een enkele casus. Dat leidt tot veel extra ambtelijke en bestuurlijke drukte en helpt niet om eenvoudige, passende en gewenste initiatieven snel te honoreren.

MAATSCHAPPELIJK DEBAT

Wij denken niet dat de Omgevingswet bovenstaande dilemma's van een 'one size fits all'-antwoord gaat voorzien. Wel zijn juist deze dilemma's een maatschappelijk debat waard. De Omgevingswet roept immers nieuwe maatschappelijke en politieke vragen op: hoe gaan we om met de minder mondige burger? Hoeveel afwegingsruimte willen we? Wie maakt werk van participatie en een transparante weging van verschillende belangen? Zoeken we de antwoorden op deze vragen niet, dan voltrekt zich de meest fundamentele stelselherziening in alle stilte. De kans is dan groot dat de Omgevingswet een technocratische operatie wordt die voorbijgaat aan de vraag hoe we als samenleving omgaan met onze steeds dynamischere omgeving. Het is tijd dat we de stilte gaan doorbreken.

ADVERTENTIE

BETER ONDERBOUWDE BESLISSINGEN MOGELIJK MAKEN

Onderzoek en advies voor overheid en non-profit

I&O Research is een maatschappelijk betrokken onderzoeksbureau.

We kennen de uitdagingen waar de overheid voor staat.

We helpen u graag deze uitdagingen het hoofd te bieden, met onderzoek & advies:

- Burger- en ondernemerspeilingen WSJG
- Lokale Veiligheidsmonitor
- Burgerpanels en wijkraadpleging
- Opiniepeilingen en draagvlakanalyses
- Beleidsvaluatie
- Rekenkameronderzoek
- Kwalitatief onderzoek
- Verbeterworkshops en activatiesessies

Bel of mail me voor een vrijblijvend advies.

Jaap Bouwmeester, accountmanager Burger & Bestuur
j.bouwmeester@ioresearch.nl

Enschede • Amsterdam

T (020) 33 30 670

> ioresearch.nl